

Pécsi Ítéltábla
Pk.III.20.004/2014/3. szám

A Pécsi Ítéltábla a dr. Kutas Péter ügyvéd által képviselt **Sz. L.** kérelmezőnek – a ... Megyei Területi Választási Bizottság 2014. október 2. napján kelt ... határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelme folytán indult nemperes eljárásban meghozta a következő

v é g z é s t :

Az ítéltábla a ... Megyei Területi Választási Bizottság ... határozatát megváltoztatja, ... Város Helyi Választási Bizottsága .... határozatát a jogszabálysértés tényének megállapítására és a jogsértőnek a további jogszabálysértéstől való eltiltásra vonatkozó részében helybenhagyja.

A helyi választási bizottság határozatát a bírságösszeg tekintetében részben megváltoztatja, és a .... 304.500 (háromszáznégyezer-öttszáz) forint bírság megfizetésére kötelezi.

Mellőzi a helyi választási bizottság határozatából a ..... című lap szerkesztőségének a határozat rendelkező részének közzétételére vonatkozó kötelezettségét.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A .... Helyi Választási Bizottság (a továbbiakban: helyi választási bizottság) a 2014. szeptember 26. napján kelt .... határozatával a kérelmező kifogásának helyt adott, és megállapította, hogy a ..... megsértette a választási eljárásnak a jóhiszemű és rendeltetészerű joggyakorlásra, valamint a választás tisztaságának megóvására vonatkozó alapelveit, a jogsértőt a további jogszabálysértéstől eltiltotta, és a legkisebb munkabér havi összege ötszörösének megfelelő nagyságrendű bírságot szabott ki.

Kötelezte a .... lap szerkesztőségét, hogy a lap legközelebbi számában a jogsértő közléshez hasonló módon a határozat rendelkező részét tegye közzé. A határozat indokolása szerint a .... című lap 2014/36. számában (2014. szeptember 18. napján) „.....” aláírással fizetett politikai hirdetés jelent meg, amely az alábbiakat tartalmazta: „Ismét jogerősen elítélték ....-t! A ..... Ítéltábla becsületsértésért mondta ki bűnösnek ..... polgármesterét.” A helyi választási bizottság a .... határozatában megállapította, hogy a fizetett politikai hirdetéssel a ..... megsértette a választási eljárás jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásra, és a választás tisztaságának megóvására vonatkozó alapelvét, egyúttal a jogsértőt a további jogszabálysértéstől eltiltotta. A helyi választási bizottság által elbírált közleménnyel összefüggésben a ..... fizetett politikai hirdetéseként „Helyesbítés” címmel a ..... című lap 2014/37. száma az alábbiakat közölte: „Az elmúlt héten megjelent cikk nyomdatechnikai okok következtében helytelenül jelent meg. ....-t nem becsületsértésért, hanem „jó hírnév megsértéséért” mondták ki bűnösnek. Az érdekelttől elnézést kérünk. ....”. A helyi választási bizottság álláspontja szerint a fenti közlemény valótlan tény állításával és a valós tények elferdítésével továbbra is azt a látszatot kelti, mintha a kérelmező felelősségét a bíróság bűncselekmény elkövetése miatt állapította volna meg, holott a cikk alapja ténylegesen egy személyiségi jogi per másodfokú döntése volt. A fizetett politikai hirdetéssel a ..... jogtalan előnyt kívánt elérni, ezért a helyi választási bizottság határozatával a jogszabálysértés tényét megállapította, a jogsértőt a további jogszabálysértéstől eltiltotta, és a kötelező legkisebb munkabér havi összege ötszörösének megfelelő bírságot szabott ki. A bírság összegének meghatározásakor értékelte, hogy a ..... a helyi választási bizottság előző döntését figyelmen kívül hagyva követett el újabb jogszabálysértést, figyelemmel volt a jogsértéssel érintett terület kiterjedtségére és a jogsértés nyilvánvaló szándékosságára. Kötelezte egyidejűleg a ..... lap szerkesztőségét, hogy a legközelebbi számában a határozat rendelkező részét a jogsértő közléshez hasonló módon tegye közzé.

A helyi választási bizottság határozatával szemben a ..... élt fellebbezéssel, amelyben a kifogás elutasítását kérte. A fellebbezésben foglaltak szerint a közlemény a bűnösség fogalmát nyilvánvalóan nem a szűkebb büntetőjogi értelemben használta, hanem köznapi értelemben, amely így jelentheti a polgári bíróság általi elmarasztalást is. A bűnösség kategóriája egyébként nem ismeretlen a polgári jogban sem, és a civilisztikában alkalmazott vétkesség és felróhatóság a bűnösséggel rokon fogalmak. Utalt arra is, hogy a határozat rendelkező részének közlésére kötelező rendelkezés jogszabálysértő, mert

arra csak a területi választási bizottságnak van hatásköre, a bírság kiszabásának pedig nem csupán a jogalapja hiányzik, hanem annak összege is eltűzött.

A .... Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: területi választási bizottság) .... határozatával a helyi választási bizottság határozatát megváltoztatta, és a kérelmező által benyújtott kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Határozatában rámutatott arra, hogy a kérelmező kifogásához nem csatolta a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 212.§-a (2) bekezdés b) pontja által előírtakat, azaz a kifogásolt állítás megdöntésére, valótlanságára vonatkozóan érdemi bizonyítékot nem nyújtott be. A területi választási bizottság így nem tudta megállapítani, hogy a hirdetés ténylegesen valótlán tényt állít és a valós tényeket elferdíti, vagy ez az állítás csak a negatív kampány része.

A kérelmező a területi választási bizottság határozatával szemben bírósági felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben kérte a határozat megváltoztatását, és a helyi választási bizottság határozatának helybenhagyását. A felülvizsgálati kérelemben foglaltak szerint a kifogás előterjesztésekor – 2014. szeptember 25. napján – még nem vette kézhez a .... Ítéltábla ..... ítéletét, ezért a helyi választási bizottságnak azt nem tudta benyújtani. Hangsúlyozta, hogy sem a Polgári Törvénykönyv, sem pedig a Polgári Perrendtartás a „bűnös” szót nem ismeri, a kifogásolt közlemény bűnösségre utalása egyértelműen büntető jogi elmarasztalást jelent, amely nyilvánvalóan valótlán a személyiségi jogi per tekintetében. Ezen túlmenően jó hírnév megsértése bűncselekményt a Büntető Törvénykönyv nem tartalmaz, így erre tekintettel a közlemény mindenképpen megtévesztő. A felülvizsgálati kérelemhez csatolta a .... Ítéltábla ..... ítéletét, kiemelve ugyanakkor, hogy külön bizonyíték benyújtására egyébként sem lett volna szükség, mert az idézett jogszabályok figyelembevétele nem bizonyítás, hanem jogalkalmazás kérdése.

A bírósági felülvizsgálati kérelem részben alapos.

A kérelmező által benyújtott kifogás előzménye a helyi választási bizottság ..... határozata, amely a ..... című lap 2014/36. számában megjelent politikai hirdetés kapcsán megállapította a választási eljárás alapelveinek megsértését. Az eljárásban a kérelmező csatolta a .... Járásbíróság .... ítéletét, valamint a ..... Törvényszék, mint másodfokú bíróság ..... végzését, amelyek szerint a bíróság a kérelmezőt a rágalmazás vétsége miatt emelt vád alól felmentette. Ugyancsak rendelkezésre állt a kérelmezővel szemben személyhez fűződő jogok megsértésének megállapítása iránt a .....

Törvényszéken ..... indított perben meghozott keresetet elutasító elsőfokú ítélet. A helyi választási bizottság határozata – amely ellen sem a kérelmező, sem az elmarasztalt ..... jogorvoslati kérelemmel nem élt – azt is megállapította, hogy a kifogással támadott politikai hirdetés alapja e személyiségi jogi per másodfokú, a kérelmezőt részben marasztaló döntése. A határozat meghozatalát követően, lényegében azzal összefüggésben „Helyesbítésként” megjelent újabb fizetett politikai hirdetés kapcsán benyújtott kifogás folytán indult eljárásban tehát a helyi választási bizottság 2014. szeptember 26. napján jogerőre emelkedett ..... határozata, és a korábban már csatolt okiratok alapján – amelyeket a helyi választási iroda éppen az ügyek összefüggése miatt a ..... határozat ellen benyújtott fellebbezéssel egyidejűleg a területi választási bizottsághoz felterjesztett – ismert, és nem vitatott tény volt, hogy a kérelmezőt a büntetőeljárás során az ellene emelt vád alól felmentették, és a polgári perben született vele szemben marasztaló határozat. E tények ismételt bizonyítását ezért a Ve.212.§-a (2) bekezdésének b) pontja alapján a jelen eljárásban megkövetelni nem kellett.

A továbbiakban az ítéltáblának érdemben kellett vizsgálnia a helyi választási bizottság jogszabálysértést megállapító, és ennek jogkövetkezményeit alkalmazó határozatát.

A Ve.2.§-a (1) bekezdés e) pontja szerint a választási eljárás szabályainak alkalmazása során érvényre kell juttatni a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveit. A rendeltetésszerű joggyakorlás a joggal való visszaélés törvényi tilalmát rögzítő polgári jogi szabályozásból kiindulva az egész jogrendszert átható követelmény. Azt jelenti, hogy a jogintézményekkel céljukhoz és tartalmukhoz kötötten élhetnek azok címzettjei. Csak az a joggyakorlás élvez törvényi védelmet és elismerést, amelyben a jogosultság formális előírásain túl, annak valódi tartalma is felismerhető (Kúria.....). A Ve.2.§-a (1) bekezdésének e) pontjában meghatározott választási alapelv sérelme akkor is megállapítható, ha a választásban érintett résztvevők a választással kapcsolatos jogukat olyan módon gyakorolják, hogy egyes tények elhallgatásával vagy elferdítésével megkísérlik a választókat megtéveszteni (Kúria.....).

A ..... című lap 2014/37. számában közölt politikai hirdetés a korábbi eljárás tárgyát képező 2014/36. számban megjelent politikai hirdetést annyiban helyesbíti, hogy a kérelmezőt a bíróság nem becsületsértésért, hanem a jó hírnév megsértéséért mondta ki bűnösnek.

A Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 329.§-a szerint a bíróság a vádról ítélettel határoz, ha a vádlottat bűnösnek mondja ki, vagy felmenti. A Be.330.§-ának (1) bekezdése értelmében a bíróság a vádlottat bűnösnek mondja ki, ha megállapítja, hogy bűncselekményt követett el és büntethető.

Kétségtelen, hogy a bűnösség alapja a polgári jogban is ismert felróhatóság, annak jogi feltétele a polgári jogban ugyancsak alkalmazott szándékosság és gondatlanság, azonban a bűnösség kimondására csak akkor kerülhet sor, ha a büntetőeljárás alá vont személy (vádlott) büntető anyagi jogi értelemben vett bűnösségét bűncselekmény elkövetése miatt a bíróság megállapítja. A személyhez fűződő jogok megsértésének megállapítása iránt indított polgári peres eljárásban az érintett a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:51.§-a (1) bekezdésének a)-e) pontjaiban felsorolt, a helyi választási bizottság határozatában részletesen idézett – a kérelmezővel szemben folyamatban volt polgári perben még alkalmazott 1959. évi IV. törvény 84.§-a (1) bekezdésének a)-d) pontjaival lényegében azonos – igényeket támaszthatja, így értelemszerűen a polgári perben eljáró bíróság nem dönt a bűnösség kérdésében. A bűnösség megállapítása a köznyelvben elfogadott értelmezés szerint is büntető ügyben történt elítélést jelent valamely bűncselekmény elkövetése miatt, és nem azonos a polgári eljárásban történt marasztalással. A büntetőjogi felelősségre vonást (valamely személy bűnösnek kimondását) pedig sokkal súlyosabban ítéli meg a közvélemény, mint akár ugyanazon cselekmény miatt a polgári perben történt kötelezést. A sérelmezett közlemény tehát valótlanul tartalmazza, hogy a kérelmezőt a bíróság bűnösnek mondta ki, ezáltal alkalmas arra, hogy a választókat megtévessze, és a kérelmező választási esélyeit csökkentse. A helyi választási bizottság ezért a Ve.218.§-a (2) bekezdésének a) pontja alapján helyesen állapította meg a Ve.2.§-a (1) bekezdése a) és e) pontjában foglalt alapelvek megsértését, és a Ve.218.§-a (2) bekezdésének b) pontja alapján helyesen határozott a jogsértőnek a további jogszabálysértéstől való eltiltásáról is, ezért határozatát – ebben a részében – az ítéltábla helybenhagyta.

A helyi választási bizottság a Ve.218.§-a (2) bekezdés d) pontja, valamint 219.§-ának (1) bekezdése alapján a jogsértés ismétlődő jellegét, annak súlyát és jelentőségét értékelve helyesen döntött a bírság kiszabásáról is. A jogsértéssel érintettek viszonylag szűkebb körére figyelemmel azonban az ítéltábla annak összegét eltúlzottnak találta, és azt a Ve.219.§-ának (2) bekezdése szerint kiszabható bírság legmagasabb összegének egyötöd részében állapította meg. A kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról szóló 483/2013 (XII.17.) Korm. rendelet 2.§-ának

(1) bekezdése értelmében havi bér alkalmazása esetén a minimálbér 101.500 forint, így a jogsértő által fizetendő bírság összege 304.500 forint.

A Ve.152.§-ának (1) bekezdésén alapuló jogkövetkezmények alkalmazására viszont csak a területi választási bizottság előtti eljárásban lett volna lehetőség, a Ve.151.§-a (1) bekezdése szerinti különleges jogorvoslat esetén, ezért a helyi választási bizottság tévesen rendelkezett a határozat rendelkező részének közzétételéről.

Mindezekre figyelemmel az ítéltábla a területi választási bizottság ..... határozatát a Ve.231.§-a (5) bekezdésének b) pontja alapján megváltoztatta, a helyi választási bizottság ..... határozatát a jogszabálysértés megállapítása, a jogszabálysértéstől való eltiltás tekintetében helybenhagyta, a kiszabott bírság összegét mérsékelte, míg a Ve.152.§-a (1) bekezdésének b) pontja alapján alkalmazott jogkövetkezményeket mellőzte.

A nagyobb részben sikeres bírósági felülvizsgálati kérelemre tekintettel a feljegyzett nemperes eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Az ítéltábla határozata elleni további jogorvoslat lehetőségét a Ve.232.§-ának (5) bekezdése zárja ki.

Pécs, 2014. október 6.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kutasi Tünde s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró